

STATISTIK 2018:06

Främja kvinnors företagande – en statistiksammanställning

PROGRAMMET FRÄMJA KVINNORS FÖRETAGANDE var en regeringsåtgärd för att öka kvinnors företagande i Sverige. Tillväxtanalys har haft i uppdrag att utvärdera effekter och resultat av de delar av programmet som Tillväxtverket har drivit. Denna publikation är ett komplement till den utvärderingen. Här redovisas en sammanställning av statistik över främst kvinnors företagande inom det svenska näringslivet.

Dnr: 2013/001

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon: 010 447 44 00
E-post: info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se

För ytterligare information kontakta: Hulda Hardardottir
Telefon: 010 447 44 19
E-post: hulda.hardardottir@tillvaxtanalys.se

Förord

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Tillväxtanalys, analyserar och utvärderar svensk tillväxtpolitik. Vi ger regeringen och andra aktörer inom tillväxtpolitiken kvalificerade kunskapsunderlag för att utveckla politiken.

Denna statistiksammanställning ingår i Tillväxtanalys ramprojekt *Främja kvinnors företagande – vilka är resultaten?* som ett komplement till ramprojektets studier. Rapporten redovisar en sammanställning av statistik, primärt om kvinnors, men även mäns, företagande inom det svenska näringslivet.

Rapporten är skriven av Hulda Hardardottir, Jenny Strandell och Lars Sundell, alla på Tillväxtanalys avdelning *Internationalisering och strukturomvandling*.

Östersund, december 2018

Peter Frykblom
Avdelningschef, Internationalisering och strukturomvandling
Tillväxtanalys

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	6
1 Inledning	7
2 Statistik med kommentarer	8
2.1 Kvinnor som företagare	8
2.1.1 Kvinnor driver främst företag inom personliga och kulturella tjänster och minst inom bygg och transport.....	8
2.1.2 Kvinnors företag överlever något kortare än mäns.....	13
2.1.3 Företagsstartande mest jämställt inom Stockholmsområdet och på Gotland.	14
2.2 Kvinnor som operativa företagsledare.....	14
2.2.1 Män utgör majoriteten av operativa företagsledare.....	14
2.2.2 På branschnivå har kvinnors andel av operativa företagsledare varit störst inom vård och omsorg och minst inom bygg.....	15
2.2.3 Kvinnor utgör minoriteten av operativa företagsledare inom aktiebolag – men trenden visar en viss ökning.....	16
2.2.4 Könsskillnaden minst bland operativa företagsledare under 30 år.....	17
2.2.5 Andelen företag med kvinnor som operativa företagsledare är störst bland soloföretag	19
2.2.6 Andelen företag med en kvinna som operativ företagsledare har ökat runtom i Sverige.....	21
2.3 Internationellt perspektiv	22
2.4 Bakgrundsinformation	26
2.4.1 Sysselsättning i Sverige	26
2.4.2 Kvinnor deltidsarbetar för att vårda barn och anhöriga, män för att de har flera jobb eller studerar	27
2.4.3 Kvinnor tar fortfarande stor andel av föräldraledigheten	28
3 Ett par definitioner och förklaringar	29
3.1.1 Uppdelning på branscher – SNI 2007 grov uppdelning.....	30
Referenser.....	31

Sammanfattning

I december 2012 fick Tillväxtanalys i uppdrag att utvärdera effekter och resultat av de delar av programmet *Främja kvinnors företagande* som Tillväxtverket har drivit. Programmet *Främja kvinnors företagande* var en regeringsåtgärd för att öka kvinnors företagande i Sverige som pågick mellan 2007–14. Tillväxtanalys har samlat samtliga studier som har gjorts enligt uppdraget i ett så kallat ramprojekt. Ett ramprojekt innebär en mångsidig belysning av ett utpekat område, som i detta fall belyser åtgärdsens olika delprogram med olika metodansatser och ur olika vinklar. Denna rapport är ett komplement till studierna i ramprojektet och redovisar en sammanställning av statistik, primärt om kvinnors, men även mäns, företagande inom det svenska näringslivet.

Statistiken visar att kvinnor som andel av företagare samt operativa företagsledare utgör en minoritet inom de flesta branscherna. Vilka branscher kvinnor och män driver eller leder företag inom skiljer sig något. Kvinnor driver företag framförallt inom personliga och kulturella tjänster och män inom bygg. Företag som startas av kvinnor överlever något kortare än företag som startas av män. Kvinnors höga andel av egenföretagare inom tjänstesektorn samt låga andel inom byggindustrin förekommer även i andra länder. Andelen kvinnor som var egenföretagare år 2016 var något lägre i Sverige i jämförelse med andra OECD-länder. Siffror om operativa företagsledare fanns inte för alla jämförelseländer, däremot visar statistik om arbetsgivare att kvinnors andel i Sverige är något lägre än i andra OECD-länder.

Summary

In 2012, the Swedish Agency for Growth Policy Analysis, Growth Analysis, was commissioned to evaluate the effects and results of the *Promoting Women's Entrepreneurship* programme run by the Swedish Agency for Economic and Regional Growth. The programme, *Promoting Women's Entrepreneurship* ran between 2007 and 2014 and was a Government scheme launched to increase entrepreneurship amongst women in Sweden. The Swedish Agency for Economic and Regional Growth has collated all studies conducted under the programme and created a framework project. A framework project includes a multifaceted overview of a specific area. In this instance, it highlights the efforts of several sub-programmes using various methods and approaches. This report supplements the studies in the framework project and presents a compilation of statistics – primarily addressing entrepreneurship amongst women, as well as men – in Swedish industry.

Statistics have shown that women engaged in entrepreneurship or working as active corporate leaders are a minority in most branches. There are certain differences between the company forms run or managed by women and men. Women tend to run companies in the service and cultural sector, whereas men operate in construction. The lifespan of companies started by women is somewhat shorter than companies started by men. The large portion of self-employed women working in the service sector compared to the low numbers working in construction can also be seen in other countries. In 2016, the number of self-employed women was somewhat lower in Sweden when compared to other OECD-countries. Figures on operative company directors were unavailable for all countries used in the comparison, however statistics show that the number of women employers in Sweden is slightly lower than in other OECD-countries.

1 Inledning

I december 2012 fick Tillväxtanalys i uppdrag att utvärdera effekter och resultat av de delar av programmet *Främja kvinnors företagande* som Tillväxtverket har drivit. Programmet *Främja kvinnors företagande* var en regeringssatsning för att öka kvinnors företagande i Sverige som pågick mellan 2007–14. Tillväxtanalys har samlat samtliga studier som har gjorts enligt uppdraget i ett så kallat ramprojekt. Ett ramprojekt innebär en mångsidig belysning av ett utpekat område, som i detta fall belyser satsningens olika delprogram med olika metodansatser och ur olika vinklar. Denna rapport är ett komplement till studierna i ramprojektet och redovisar en sammanställning av statistik, primärt om kvinnors, men även mäns, företagande inom det svenska näringslivet.

Föreliggande sammanställning innehåller statistik om kvinnors företagande för perioden 1997–2017. Statistiksammanställningen baseras på SCB:s Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB:s databas Företagens ekonomi (FEK), SCB:s Entreprenörskapsdatabas samt Tillväxtanalys statistik om nystartade företag. Ett internationellt perspektiv baseras på data från OECD. För bakgrundsinformation används statistik från Försäkringskassan, Skolverket, Medlingsinstitutet, samt SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU).

Ett företag har inget kön, men en *företagare* har kön. Det finns en distinktion mellan företag som leds av kvinnor och kvinnor som företagare, som ofta blandas ihop på ett sätt som gör det svårt att veta vilken av dessa dimensioner man talar om. Vi kommer i denna statistikrapport beröra både företag som leds av kvinnor och kvinnor som är företagare. I ett företag med endast en person med ägarintresse är det lätt att bestämma vem som driver verksamheten. För företag med flera individer med ägarintresse är det inte alltid tydligt vem som aktivt driver och förvaltar företaget. En bra indikator för att mäta kvinnors företagande är därför andelen företag med kvinnor som *operativa företagsledare*, det vill säga den person som sköter företagets löpande förvaltning. Hur en operativ företagsledare identifieras av SCB förklaras som följer:

”Vi utser en individ per företag (organisationsnummer) som vi anser vara den operativa företagsledaren. Den registerbaserade utnämningen görs enligt en algoritm som bygger på... uppgifter från Bolagsverket, Yrkesregistret, kontrolluppgifter, delägarregister samt individuppgifterna inkomst och ålder.”¹

Uppgifter om den operativa företagsledarens kön finns tillgängliga från och med år 2006. Vissa av Sveriges företag saknar uppgift om den operativa företagsledaren². De siffror som presenteras i denna rapport belyser således enbart företag som har uppgifter om den operativa företagsledaren.

Statistiksammanställningen är uppdelad på följande sätt, först presenteras statistiken med kommentarer i kapitel 2. Detta avsnitt är i sin tur uppdelat i fyra delar. Den första delen presenterar statistik om kvinnor som företagare i avsnitt 2.1, därefter presenteras statistik om kvinnor som operativa företagsledare i avsnitt 2.2, följt av ett internationellt perspektiv i avsnitt 2.3 och bakgrundsinformation i avsnitt 2.4. Avslutningsvis presenteras ett par definitioner och förklaringar i kapitel 3.

¹ Andersson & Andersson: sid 15.

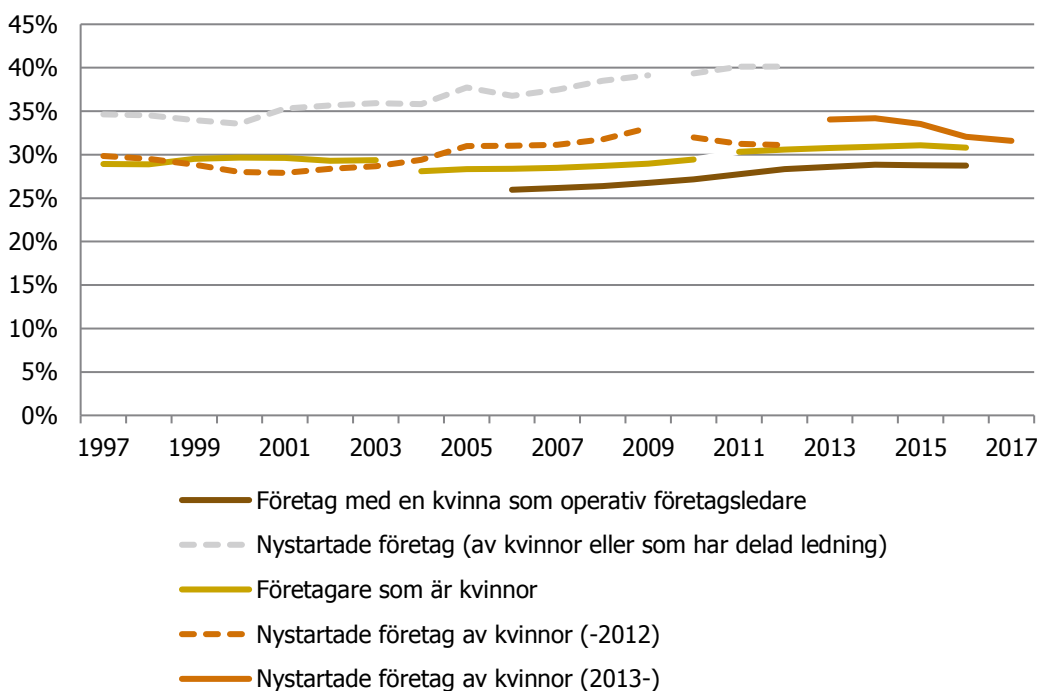
² För att företag ska inkluderas i SCB:s statistik över operativa företagsledare måste företaget minst ha en sysselsatt i arbetsmarknadsstatistiken det innevarande året, se Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

2 Statistik med kommentarer

2.1 Kvinnor som företagare

I detta avsnitt presenteras statistik om kvinnor som *företagare* i Sverige, men en företagare definieras som antingen egenföretagare eller företagare inom eget AB³. Kvinnor utgör en minoritet av företagarna, nystartade företag, samt operativa företagsledare i Sverige, och trenden har varit relativt oförändrad sedan 1997, se figur 1.

Figur 1 Andel kvinnor av alla företagare och nystartade företag samt andel företag med en operativ företagsledare som är kvinna, 1997–2017

* År 2013 ändrades kategorierna för nystartade företag från tre; företag som startades av kvinna/kvinnor, av man/män, samt företag som hade delad ledning; till två: företag som startas av kvinnor eller män respektive..

Anmärkning: Företagare avser egna företagare samt anställda i eget AB (RAMS). En individ räknas som företagare i RAMS om dennes huvudsakliga inkomst härrör från företaget. Nystartade företag avser alla typer av nya företag oavsett om det utgör huvudsaklig inkomst för någon individ. Operativ företagsledare tas fram för företag som har minst en individ vars huvudsakliga inkomst är från företaget.

Källa: Nystartade företag, Tillväxtanalys; Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

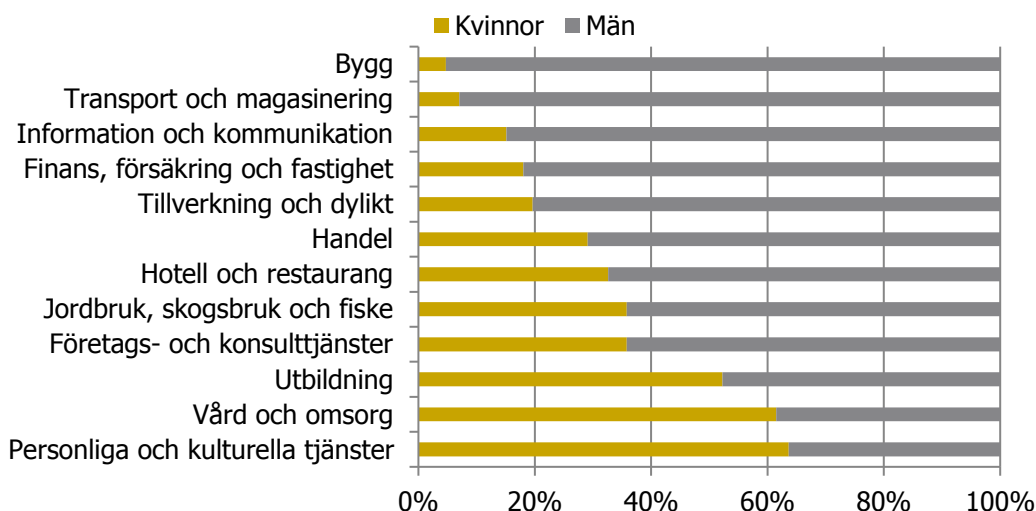
2.1.1 Kvinnor driver främst företag inom personliga och kulturella tjänster och minst inom bygg och transport

Figur 2 visar könsuppdelningen av egna företagare inom olika branscher enligt SNI 2007 (grov uppdelning)⁴. Kvinnor utgör majoriteten av egenföretagarna inom personliga och kulturella tjänster samt vård och omsorg, och minoriteten inom bygg och transport och magasinering.

³ En mer detaljerad förklaring till hur kvinnor som företagare är definierad ges i kapitel 3.

⁴ Vilka SNI 2007-koder som inkluderas inom varje kategori förklaras tydligare i Tabell 4.

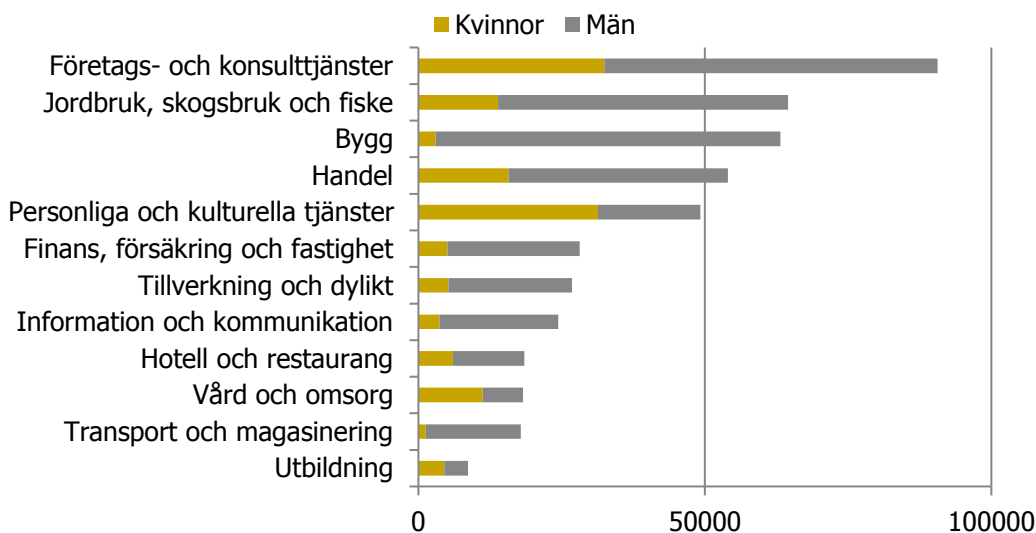
Figur 2 Könsfördelning, egna företagare 20–64 år efter bransch enligt SNI 2007 (grov), år 2016

Källa: Registerbaserad Arbetsmarknadsstatistik, SCB.

Den mest företagartäta branschen, det vill säga den bransch där det finns flest företagare, är företags- och konsulttjänster, se figur 3. Figur 4 visar jämförelsen mellan de fem mest företagartäta branscherna uppdelat efter företagarens ålder. Unga kvinnor (20–34 år) är främst verksamma som företagare inom personliga och kulturella tjänster och unga män inom bygg, medan äldre kvinnor och män (över 65 år) utgör majoriteten av företagarna inom jordbruk, skogsbruk och fiske. Tabell 1 visar kvinnors procentandel (i jämförelse med mäns) av företagarna inom de fem mest företagartäta branscherna, uppdelat efter ålder. Av de fem mest företagartäta branscherna utgör kvinnor majoriteten av företagarna inom branschen personliga och kulturella tjänster, och män inom bygg. Det finns ingen större skillnad i könsfördelning över de olika ålderskategorierna inom samma bransch.

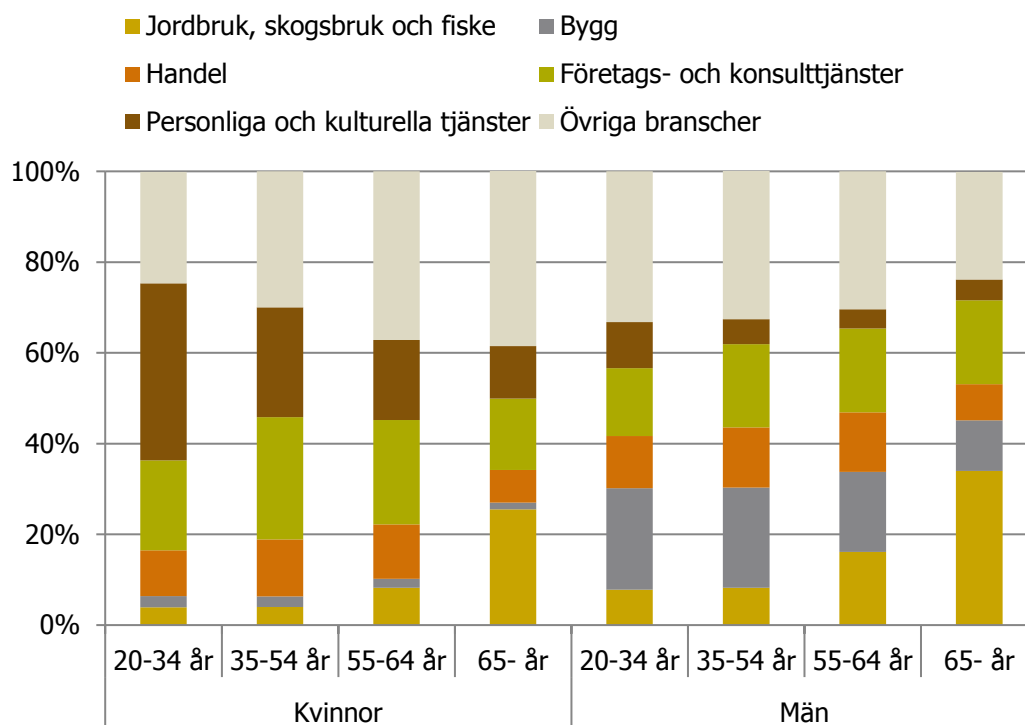
Figur 3 Könsfördelning, antal företagare uppdelat efter bransch enligt SNI 2007 (grov), år 2016

Anmärkning: En företagare definieras som antingen egenföretagare eller företagare i eget AB. Antalet egna företagare inkluderar både kombinatorer och icke-kombinatorer. Med kombinator avses en individ som har både en anställning och driver företag.

Källa: Registerbaserad Arbetsmarknadsstatistik, SCB.

Figur 4 Procentandel av alla företagare, över 20 år, inom de fem mest företagartäta branscherna, uppdelat efter ålder och kön, år 2016

Anmärkning: En företagare definieras som antingen egenföretagare eller företagare i eget AB. Antalet egna företagare inkluderar både kombinatörer och icke-kombinatörer.

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB

Tabell 1 Procentandel av alla företagare, över 20 år, som är kvinnor inom de fem mest företagartäta branscherna, uppdelat efter ålder, år 2016

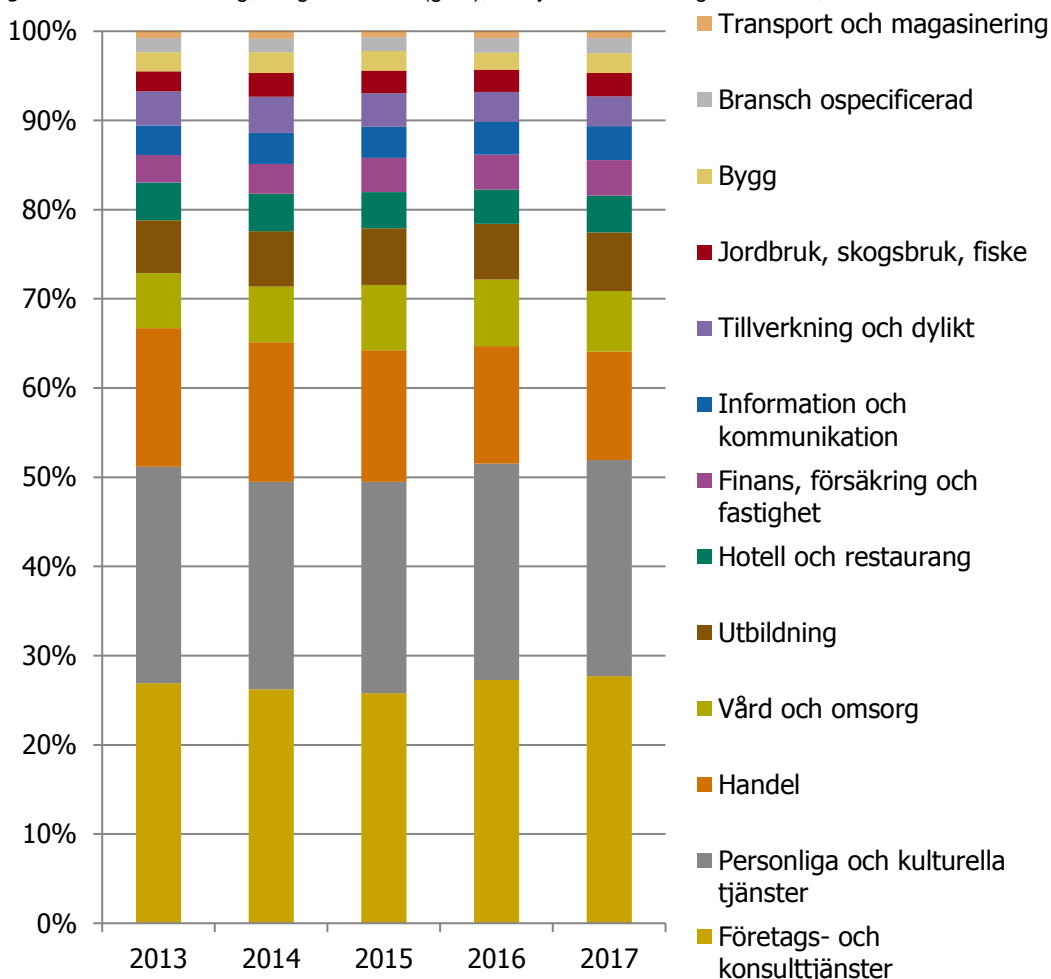
	Företags- & konsulttjänster	Jordbruk, skogsbruk & fiske	Bygg	Handel	Personliga & kulturella tjänster
20–24 år	38 %	19 %	6 %	33 %	68 %
25–34 år	41 %	21 %	5 %	31 %	66 %
35–44 år	39 %	18 %	5 %	30 %	64 %
45–54 år	39 %	17 %	4 %	29 %	68 %
55–59 år	36 %	17 %	4 %	28 %	66 %
60–64 år	32 %	18 %	5 %	27 %	61 %
65+ år	27 %	25 %	6 %	29 %	53 %
Total	36 %	19 %	5 %	30 %	64 %
Antal företagare (män och kvinnor)	90 573	64 456	63 166	53 978	49 131

Anmärkning: En företagare definieras som antingen egenföretagare eller företagare i eget AB. Antalet egna företagare inkluderar både kombinatörer och icke-kombinatörer.

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB.

I figur 5 visas branschfördelningen av kvinnors nystartade företag, enligt SNI 2007, över perioden 2013–17. Även om kvinnor, i jämförelse med män, startar fler företag inom vård och omsorg samt utbildning (se figur 2), så är kvinnor mest benägna att starta företag inom företags- och konsulttjänster samt personliga och kulturella tjänster. Fördelningen mellan de olika branscherna skiljer sig inte nämnvärt över perioden.

Figur 5 Branschfördelning, enligt SNI 2007 (grov), av nystartade företag av kvinnor, år 2013–17

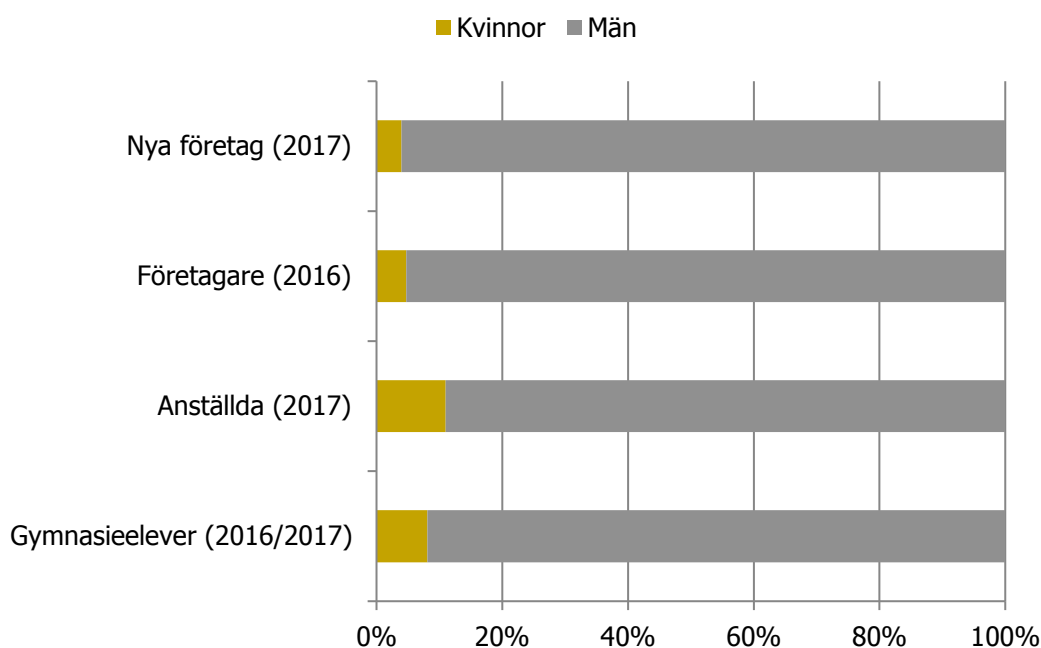

Anmärkning: Branschindelning är inte densamma som i den officiella statistiken, utan har beräkningar gjorts efter SNI 2007 koder och uppdelning gjorts enligt definition i Tabell 4.

Källa: Nystartade Företag, Tillväxtanalys.

Från föregående tabell och figurer ser vi att kvinnor utgör en minoritet av företagarna inom byggindustrin, eller omkring 5 procent. För att bättre förstå bakomliggande faktorer till den låga procentandelen presenteras i figur 6 antalet nya företag, företagare, anställda, samt gymnasieelever inom byggindustrin. Bland anställda och studerande svarar kvinnor för låga andelar, vilket kan vara en förklaring till den låga procentandelen företagare inom branschen. Vård och omsorg är däremot en av de branscher där kvinnor utgör majoriteten av företagarna. I figur 7 visas jämförelsevis antalet nya företag, företagare, anställda samt gymnasieelever inom vård och omsorg. Det finns ett tydligt sammanhang, utöver andelen företagare inom vård och omsorg så utgör även kvinnor majoriteten av anställda samt gymnasieelever.

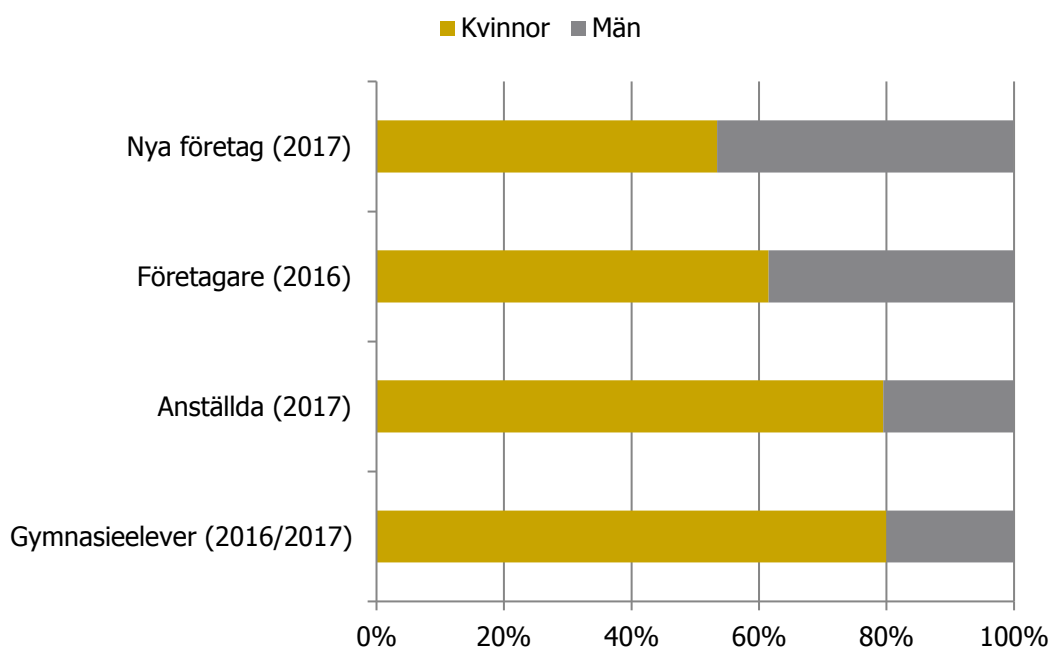
Figur 6 Könsfördelning inom byggindustrin år 2016/2017

Anmärkning: Antal anställda inkluderar anställda inom både offentlig och privat sektor.

Källa: Nystartade företag, Tillväxtanalys; Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB; Skolverket.

Figur 7 Könsfördelning inom vård och omsorg år 2016/2017

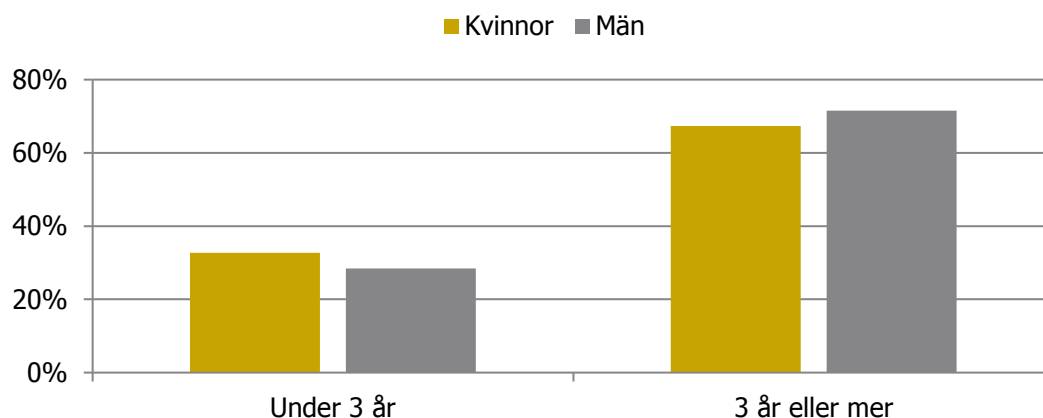
Anmärkning: Antal anställda inkluderar anställda inom både offentlig och privat sektor.

Källa: Nystartade företag, Tillväxtanalys; Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB; Skolverket.

2.1.2 Kvinnors företag överlever något kortare än mäns

Andelen nystartade företag som inte är aktiva tre år efter att de startades är något lägre för företag som drivs av kvinnor jämfört med företag som drivs av män, se figur 8. De branscher där flest företag inte överlever mer än ett år finns inom handel samt hotell- och restaurangverksamhet, se figur 9. Skillnaden i överlevnadsgrad för företag som startats av kvinnor och män respektive skiljer sig däremot inte nämnvärt inom dessa branscher. Den största skillnaden i överlevnadsgrad mellan företag som startas av kvinnor respektive män återfanns inom bygg, tillverkning, transport och magasinering, samt vård och omsorg.

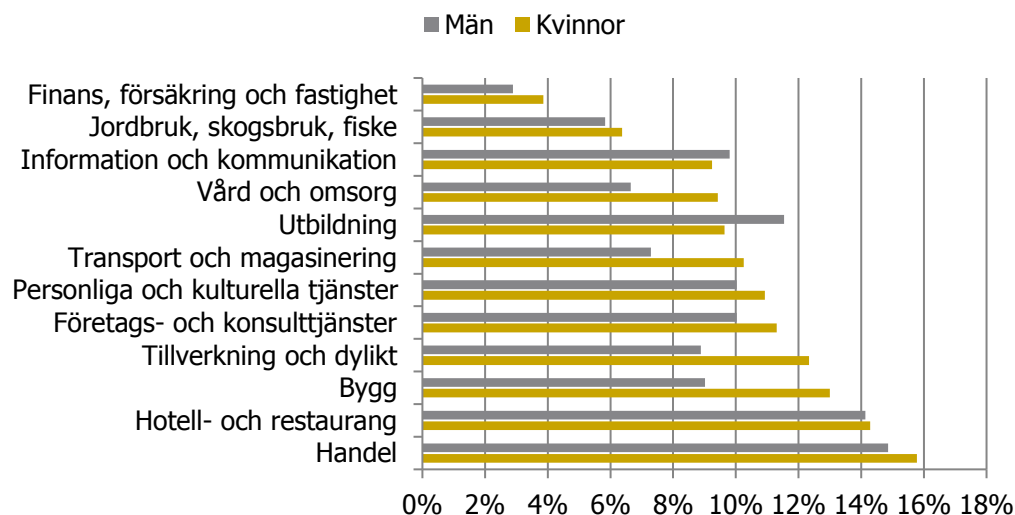
Figur 8 Andel av nystartade företag år 2013, uppdelat efter företagarens kön och överlevnadsgrad

Anmärkning: Figuren inkluderar endast information om företag som varit aktiva samma år som de startat. Att ett företag är aktivt betyder att de behöver ha minst en sysselsatt i företaget. Ett företags överlevnadsgrad definieras enligt hur många år företaget varit aktivt från att det startades. Observera att ifall ett företag köps upp alternativt blir hopslagit med ett annat företag och därav får ett nytt organisationsnummer kontrolleras inte för i denna figur.

Källa: Nystartade företag, Tillväxtanalys; Företagens ekonomi (FEK), SCB.

Figur 9 Andel nystartade företag som inte är aktiva mer än ett år från att det startades, år 2015

Anmärkning: Ett företags överlevnadsgrad definieras enligt hur många år företaget varit aktivt från att det startades. Observera att ifall ett företag köps upp alternativt blir hopslagit med ett annat företag och därav får ett nytt organisationsnummer kontrolleras inte för i denna figur.

Källa: Nystartade företag, Tillväxtanalys; Företagens ekonomi (FEK), SCB.

2.1.3 Företagsstartande mest jämställt inom Stockholmsområdet och på Gotland

Fördelat efter län återfanns de högsta andelarna företag startade av kvinnor år 2016/2017 i Stockholms och Gotlands län, se figur 10. De län där lägst andel av nystartade företag startades av kvinnor var Norrbotten, Östergötland, Jönköping, Kronoberg, Blekinge, Örebro och Västmanland.

Figur 10 Procentandel kvinnor bland nystartade företag, genomsnitt av år 2016 och 2017

Nystartade företag 2016/2017

Procentandel kvinnor

□	28.8 - 30.2 %
■	30.2 - 31.7 %
■	31.7 - 33.2 %
■	33.2 - 34.7 %

Källa: Nystartade företag, Tillväxtanalys.

2.2 Kvinnor som operativa företagsledare

Personen som sköter ett företags löpande förvaltning kallas för *operativ företagsledare*⁵. I detta avsnitt presenteras statistik om företag som har en kvinna som operativ företagsledare jämfört med företag som har en man som operativ företagsledare⁶.

2.2.1 Män utgör majoriteten av operativa företagsledare

Över perioden 2010–16 utgjorde män majoriteten av operativa företagsledare, eller omkring 71 procent, se tabell 2. Andelen operativa företagsledare som är kvinnor har ökat med 2 procentenheter över perioden.

⁵ En mer detaljerad förklaring till hur operativa företagsledare definieras ges i kapitel 3.

⁶ För att företag ska inkluderas i SCB:s statistik över operativa företagsledare måste företaget minst ha en sysselsatt i arbetsmarknadsstatistiken det innevarande året, se Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

Tabell 2 Antal operativa företagsledare uppdelat efter kön, år 2010–16

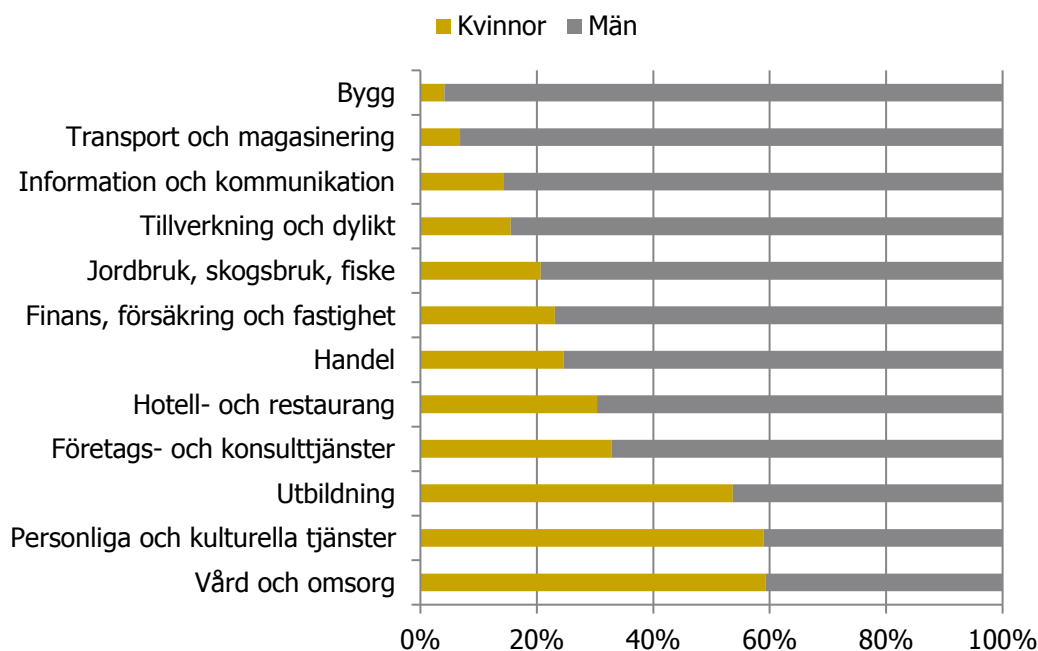
År	Män	Kvinnor	Kvinnor andel av total
2010	342 586	128 785	27 %
2011	375 053	147 729	28 %
2012	378 728	151 100	29 %
2013	381 573	153 980	29 %
2014	382 257	156 489	29 %
2015	383 481	158 344	29 %
2016	378 491	154 218	29 %

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

2.2.2 På branschnivå har kvinnors andel av operativa företagsledare varit störst inom vård och omsorg och minst inom bygg

I likhet med tidigare avsnitt avseende kvinnor som företagare återfanns de lägsta andelarna kvinnor som operativa företagsledarna år 2016 inom bygg, se figur 11. Kvinnor utgjorde över 50 procent av operativa företagsledare inom vård och omsorg, personliga och kulturella tjänster, samt utbildning.

Figur 11 Könsfördelning operativa företagsledare efter bransch enligt SNI 2007 (grov), år 2016

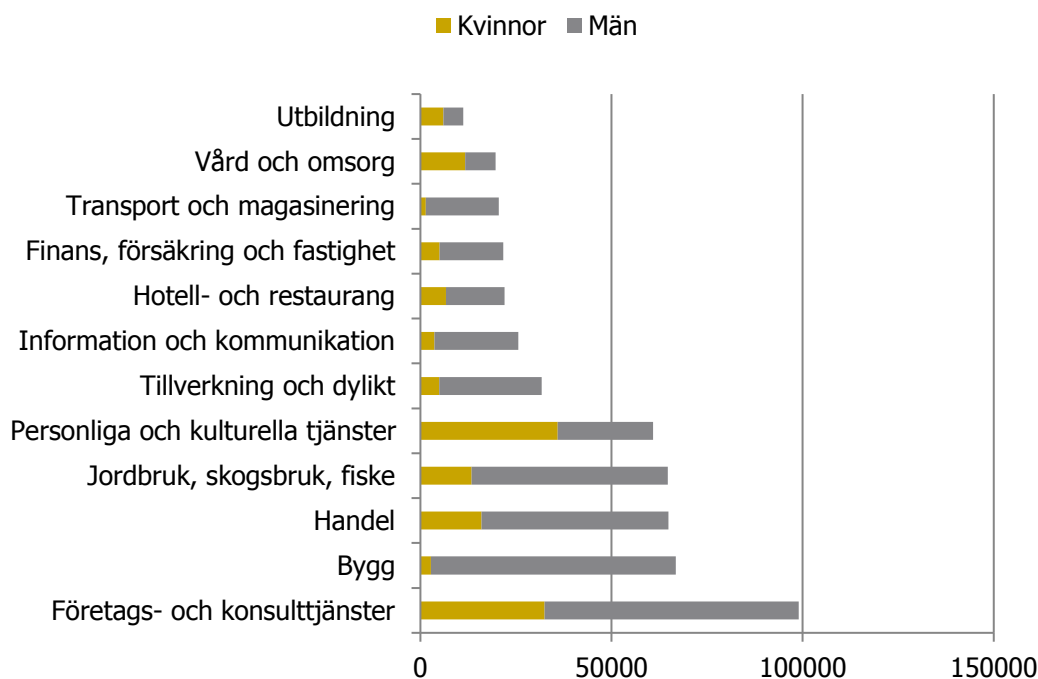
Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

Figur 12 visar antalet operativa företagsledare inom varje bransch, enligt SNI 2007, uppdelat efter kön, år 2016. Inom byggbranschen, som var näst största branschen år 2016, utgjorde kvinnor enbart en begränsad del av de operativa företagsledarna.

En könsfördelning över vilka branscher som inkluderar flest operativa företagsledare presenteras i tabell 3. Branscherna skiljer sig något mellan könen där kvinnor främst är

operativa företagsledare inom personliga och kulturella tjänster och män inom företags- och konsulttjänster.

Figur 12 Könsfördelning, antal operativa företagsledare inom olika branscher enligt SNI 2007 (grov), år 2016

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

Tabell 3 Näringsgrenar enligt SNI 2007 (grov) med flest operativa företagsledare år 2016, uppdelat efter operativa företagsledarens kön

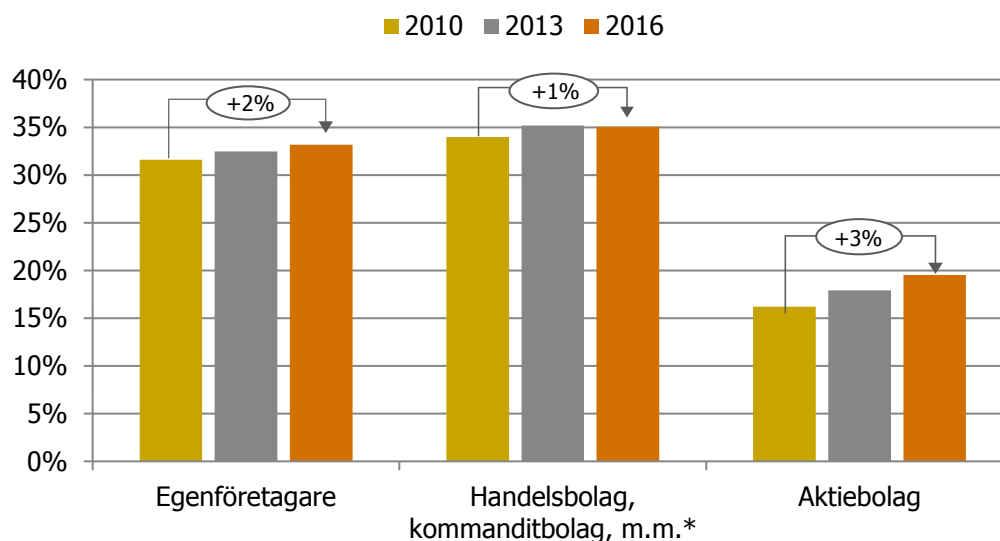
Ranking	Män	Kvinnor
1	Företags- och konsulttjänster	Personliga och kulturella tjänster
2	Bygg	Företags- och konsulttjänster
3	Jordbruk, skogsbruk, fiske	Handel
4	Handel	Jordbruk, skogsbruk, fiske
5	Tillverkning och dylikt	Vård och omsorg

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

2.2.3 Kvinnor utgör minoriteten av operativa företagsledare inom aktiebolag – men trenden visar en viss ökning

I figur 13 visas procentandelen företag med en kvinna som operativ företagsledare, uppdelat efter företagets juridiska form år 2016. Kvinnor utgjorde en minoritet av operativa företagsledare inom alla juridiska former, av vilka aktiebolag var den företagsform där kvinnor utgjorde lägst andel. Andelen kvinnor bland operativa företagsledare bland aktiebolag ökade med 3 procentenheter mellan 2010 och 2016.

Figur 13 Procentandel företag med en kvinna som operativ företagsledare, uppdelat efter juridisk företagsform

* Inklusive föreningar, ideella föreningar, stiftelser och fonder.

Anmärkning: Inkluderar endast företag med minst en sysselsatt samt information om den operativa företagsledaren.

Källa: Företagens ekonomi (FEK); Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

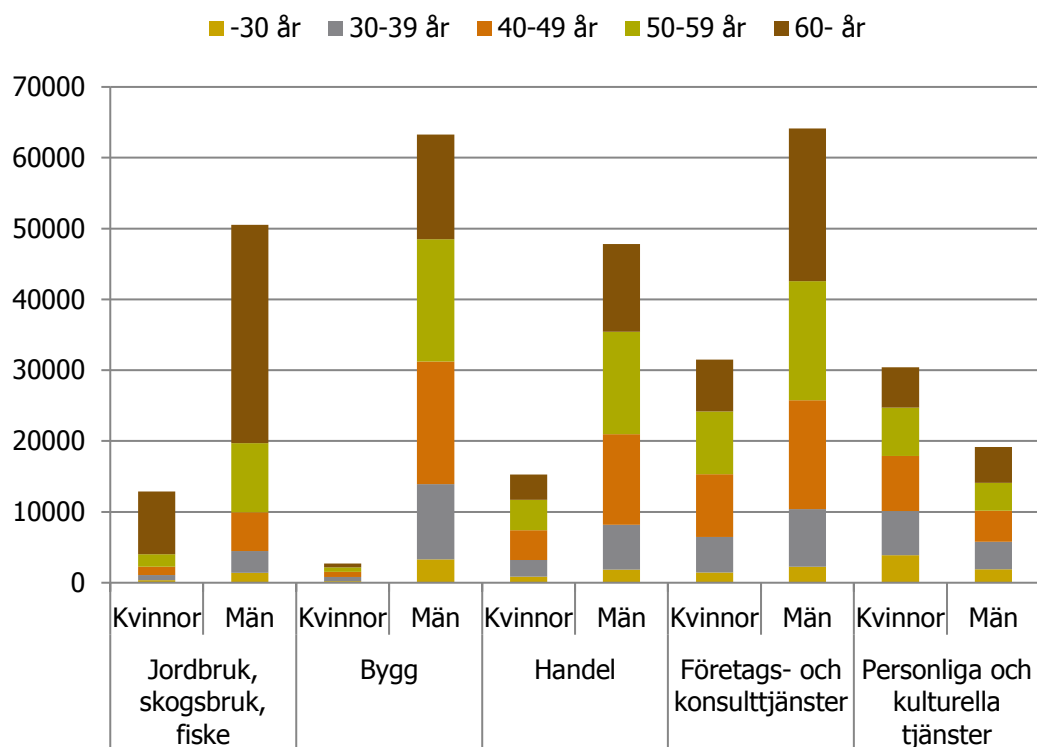
2.2.4 Könsskillnaden minst bland operativa företagsledare under 30 år

Figur 14 visar antalet operativa företagsledare inom de fem mest företagstjäta branscherna (se figur 12), uppdelat efter kön och ålder. Majoriteten av företagen inom jordbruk, skogsbruk och fiske leds av individer över 60 år.

Av företag som har operativa företagsledare under 30 år finns flest företag som leds av kvinnor inom personliga och kulturella tjänster och av män inom bygg. I figur 15 visas utvecklingen över tid i procentandel företag med en kvinna som operativ företagsledare, uppdelat efter operativa företagsledarens ålder.

Könsskillnaden år 2016 var minst bland operativa företagsledare under 30 år. Denna kategori består däremot av minst antal personer, se figur 14. Den ålderskategori där kvinnors andel av operativa företagsledare har ökat mest är över 60 år, vilken har ökat med 4 procentenheter över perioden 2010–16.

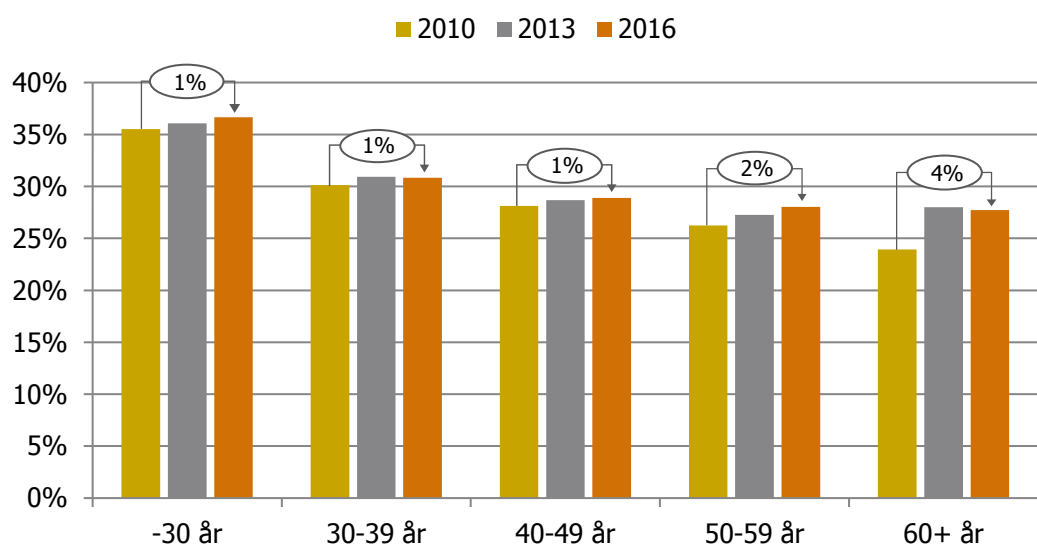
Figur 14 Antal företag inom de fem mest företagstata branscherna*, uppdelat efter operativa företagsledarens kön och ålder, år 2016

* Sett till antal företag med information om den operativa företagsledaren

Källa: Företagens ekonomi (FEK); Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

Figur 15 Procentandel av företag som har en kvinna som operativ företagsledare, uppdelat efter företagsledarens ålder, år 2016

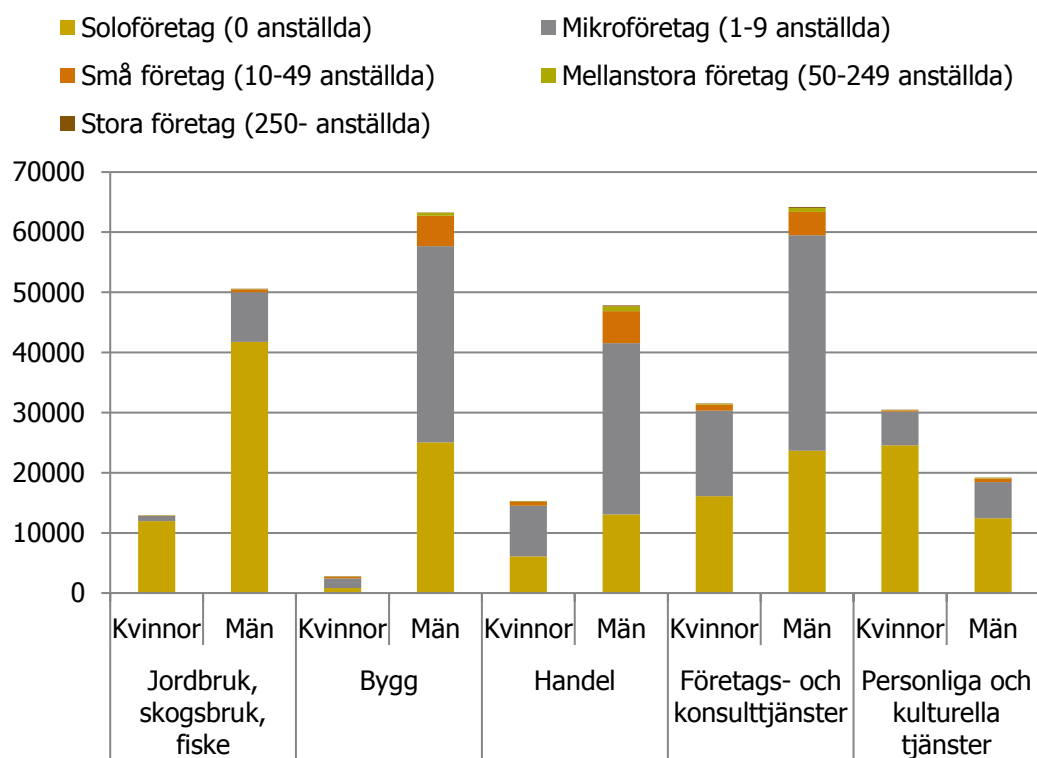

Källa: Företagens ekonomi (FEK); Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

2.2.5 Andelen företag med kvinnor som operativa företagsledare är störst bland soloföretag

Figur 16 visar antalet företag inom de fem mest företagstätta branscherna, uppdelat efter företagsstorlek år 2016. Inom samtliga branscher utgjorde solo- och mikroföretag majoriteten av företagen. Under perioden 2010 till 2016 inträffade en viss ökning av kvinnors andel av operativa företagsledarna främst bland de större företagen, se figur 17. Företag med 10 eller fler anställda har däremot antalsmässigt utgjort minoriteten av företagen, se figur 18.

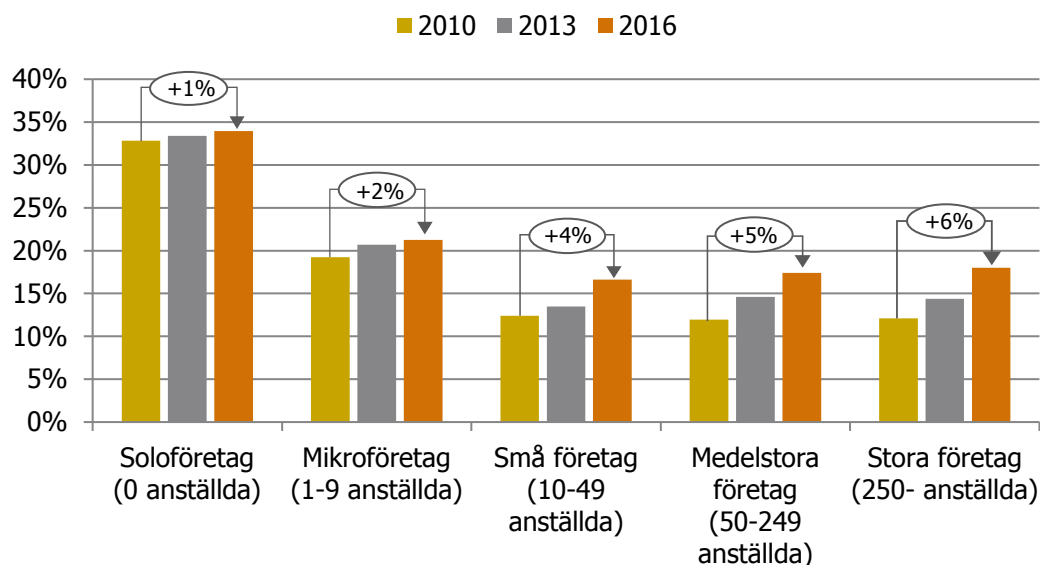
Figur 16 Antal företag inom de fem mest företagstätta branscherna, uppdelat efter företagsstorlek och den operativa företagsledarens kön, år 2016

Anmärkning: Inkluderar endast företag med minst en sysselsatt samt information om den operativa företagsledaren.

Källa: Företagens ekonomi (FEK); Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

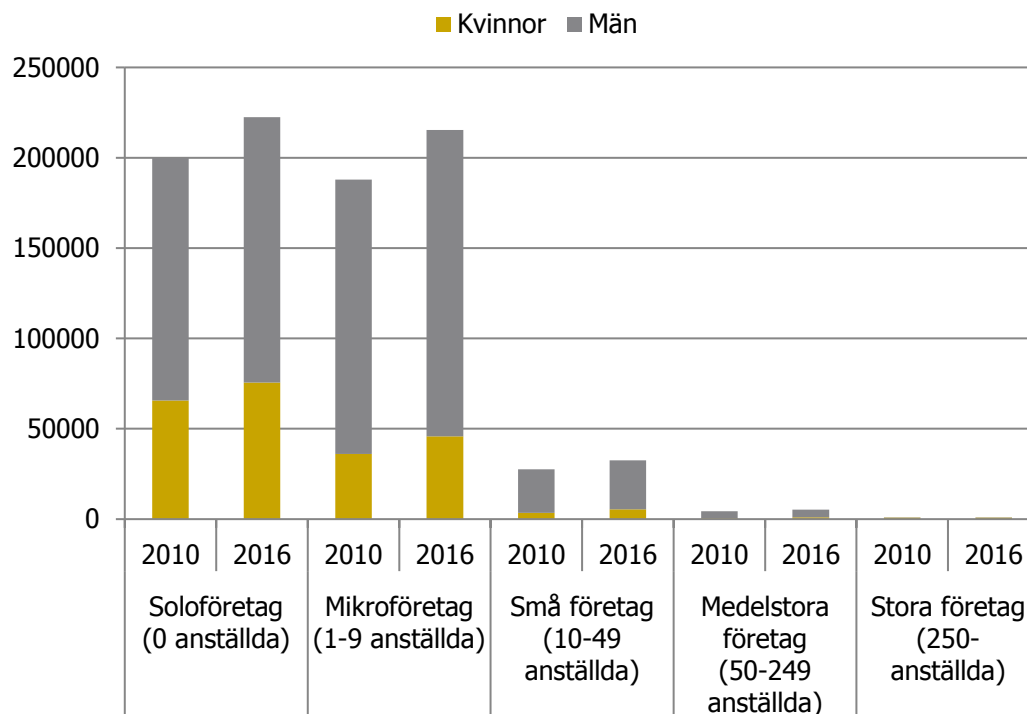
Figur 17 Andel företag med en kvinna som operativ företagsledare, uppdelat efter företagsstorlek

Anmärkning: Inkluderar endast företag med minst en sysselsatt samt information om den operativa företagsledaren.

Källa: Företagens ekonomi (FEK); Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

Figur 18 Antal företag uppdelat efter operativa företagsledarens kön och företagsstorlek, jämförelse 2010 och 2016

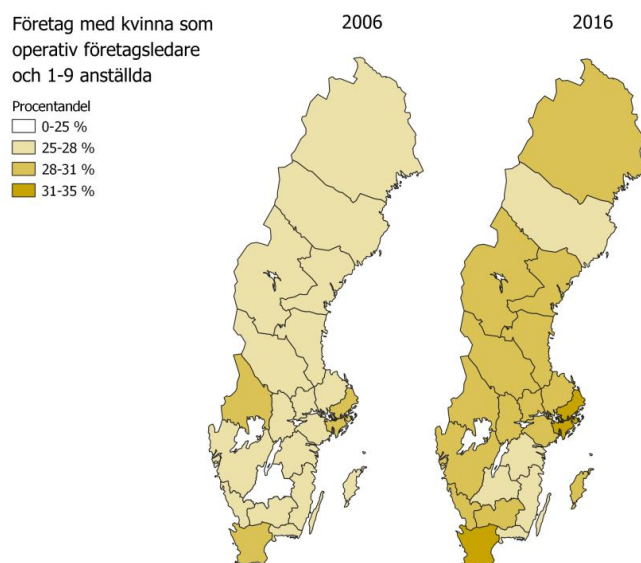
Anmärkning: Företag som saknar information om den operativa företagsledarens kön exkluderas från denna figur.

Källa: Företagens ekonomi (FEK); Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

2.2.6 Andelen företag med en kvinna som operativ företagsledare har ökat runtom i Sverige

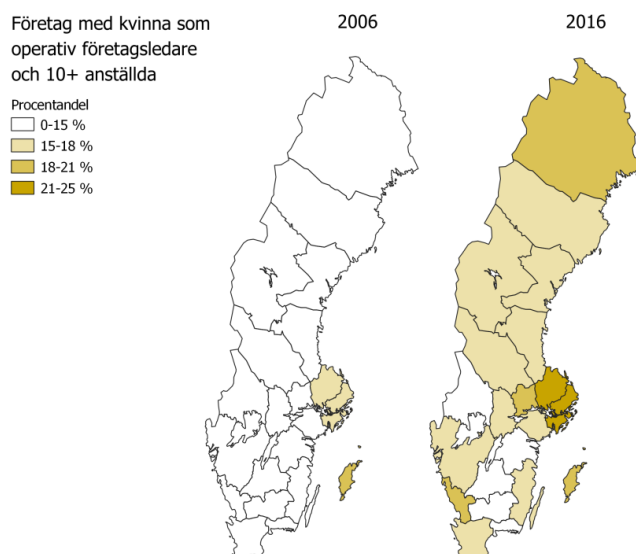
I ett regionalt perspektiv har andelen företag med en kvinna som operativ företagsledare ökat sedan 2006. Figur 19 visar regional indelning för företag med 1–9 anställda. Det har skett en viss ökning mellan 2006 och 2016, år 2016 var andelen företag med en kvinna som operativ företagsledare störst inom Stockholmsområdet och Skåne. Däremot har störst ökning skett i kvinnors andel av operativa företagsledare i företag med 10 eller fler anställda, se figur 20.

Figur 19 Procentandel av företag med 1–9 anställda och en kvinna som operativ företagsledare, jämfört med företag av samma storlek med en man som operativ företagsledare. Jämförelse år 2006 och 2016

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

Figur 20 Procentandel av företag med 10+ anställda och en kvinna som operativ företagsledare, jämfört med företag av samma storlek med en man som operativ företagsledare. Jämförelse år 2006 och 2016

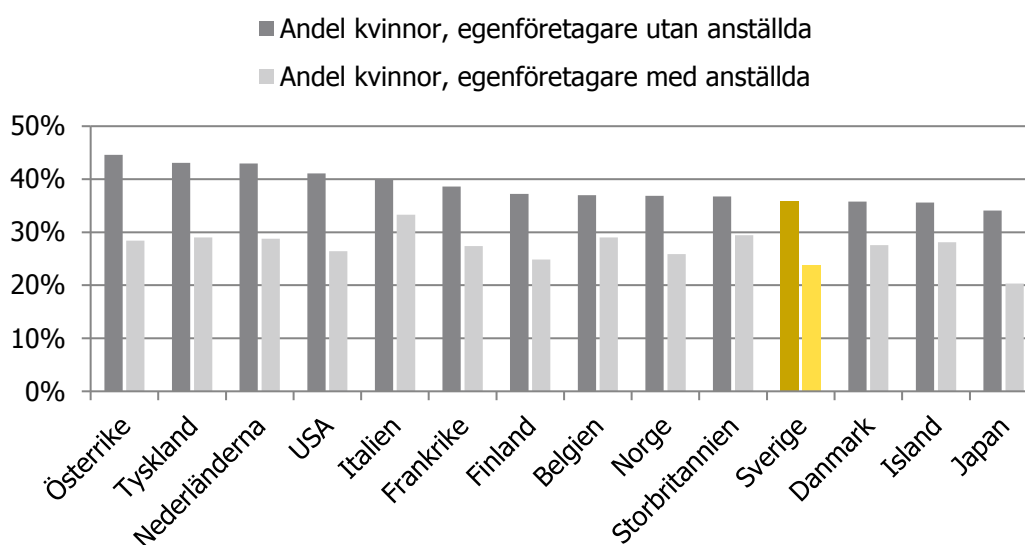
Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB; Entreprenörskapsdatabasen, SCB.

2.3 Internationellt perspektiv

Detta avsnitt visar hur kvinnors företagande och sysselsättning i Sverige ser ut i jämförelse med andra OECD-länder.

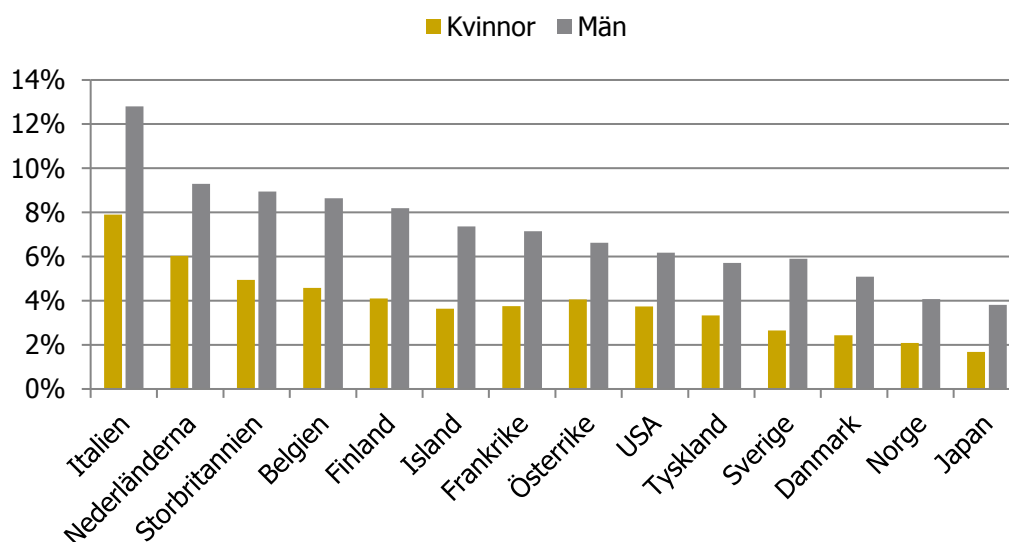
Andelen kvinnor som var egenföretagare år 2016 var något lägre i Sverige jämfört med övriga OECD-länder, se figur 21. Andelen egenföretagare av den totala arbetskraften var även låg i jämförelse med andra OECD-länder, se figur 22. Vilka branscher egenföretagarna var verksamma inom år 2016 hade likheter mellan Sverige och övriga OECD-länder, där minoriteten kvinnor var verksamma inom bygg och tillverkning, se figur 23, och majoriteten inom tjänstesektorn, se figur 24.

Figur 21 Procentandelen av egenföretagare som är kvinnor, internationellt perspektiv, år 2016

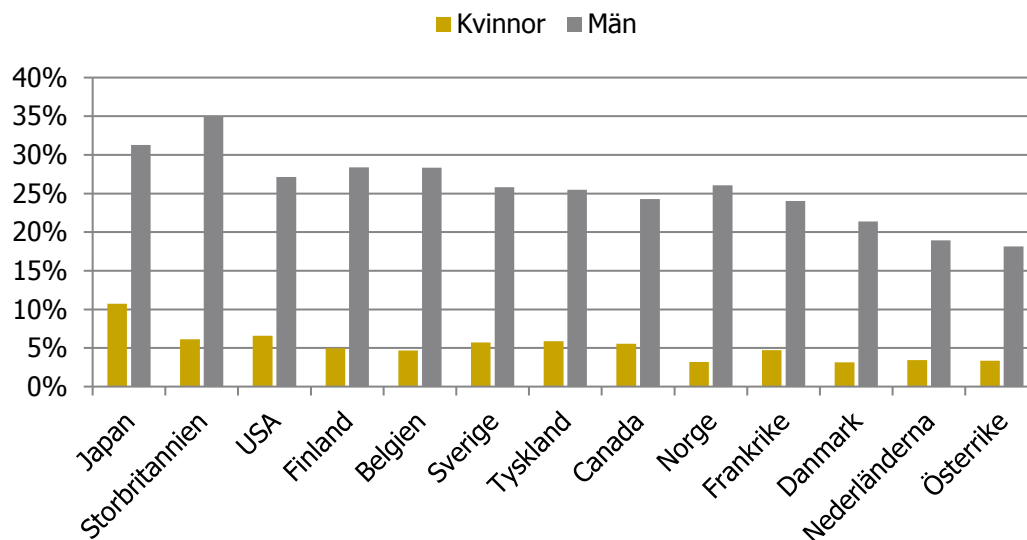
Källa: OECD (2018b); OECD (2018c).

Figur 22 Procentandel av arbetskraften som är egenföretagare, uppdelat efter kön, internationellt perspektiv, år 2016

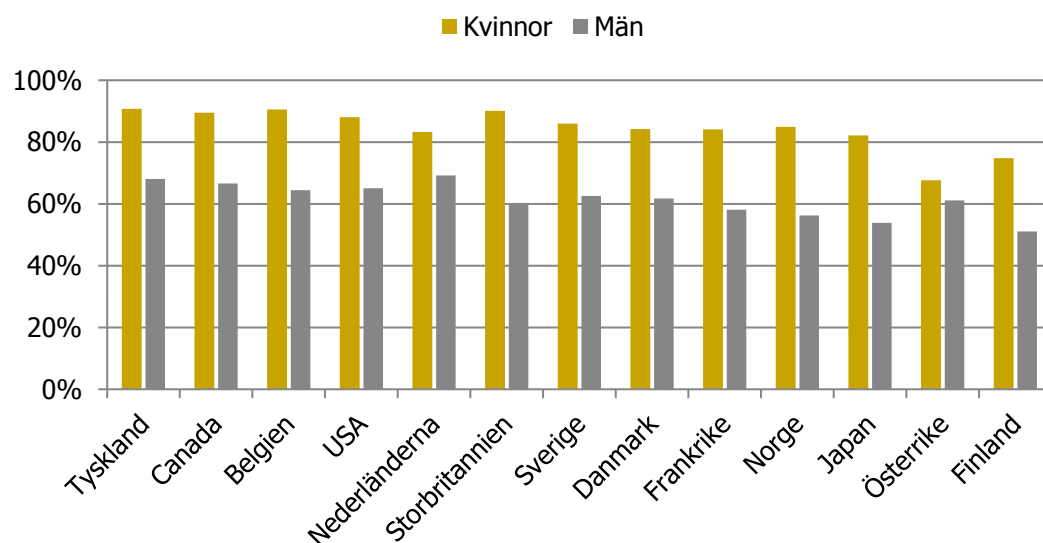
Källa: OECD (2018b); OECD (2018c).

Figur 23 Procentandel av egenföretagare som finns inom bygg och tillverkning, uppdelat efter kön, internationellt perspektiv, år 2016

Källa: OECD statistics: Share of self-employed in manufacturing or construction, by sex.

Figur 24 Procentandel av egenföretagare som finns inom tjänstesektorn, uppdelat efter kön, internationellt perspektiv, år 2016

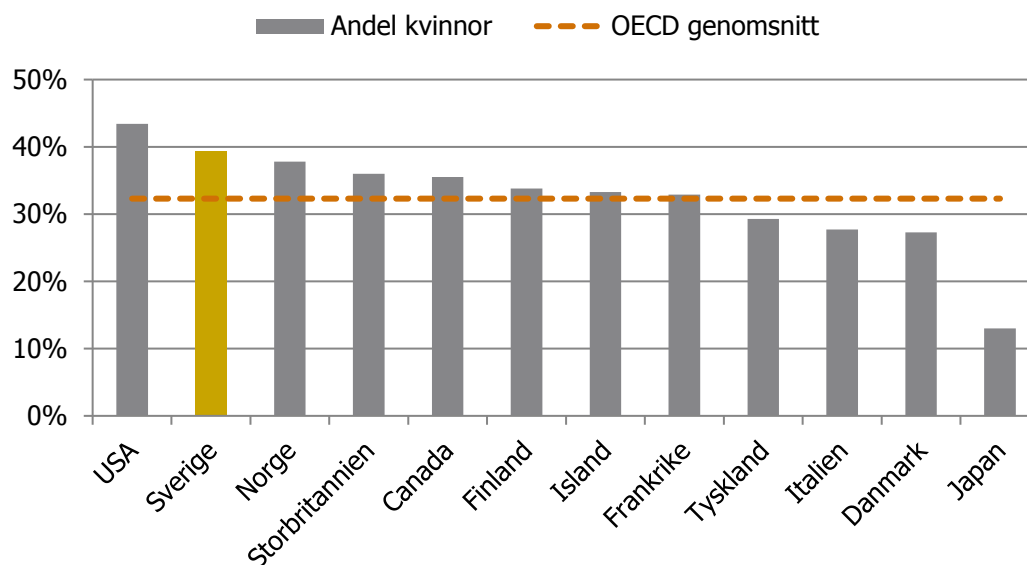
Källa: OECD statistics: Share of self-employed in services, by sex.

Information om operativa företagsledare finns inte bland alla OECD-länder. Däremot finns information om andelen kvinnor som är chefer, samt andelen kvinnor som är arbetsgivare. Sverige var bland de mest jämställda länderna år 2016 avseende chefspositioner⁷. Strax under 40 procent av chefspositionerna innehades av kvinnor, se figur 25. Det enda landet

⁷ Andelen inkluderar både offentlig och privat sektor.

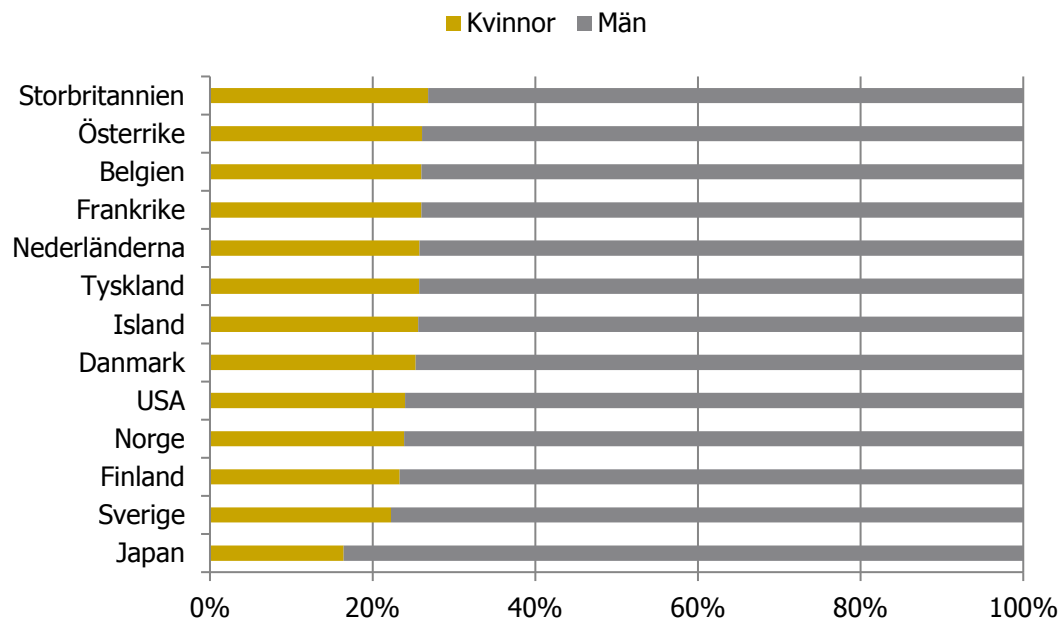
med en högre andel kvinnor i chefsposition var USA. Kvinnors andel av arbetsgivare var däremot under genomsnitt i Sverige i jämförelse med andra OECD-länder, se figur 26.

Figur 25 Andel chefer som är kvinnor, internationellt perspektiv samt OECD genomsnitt, år 2016

Källa: OECD (2018a), sid 2.

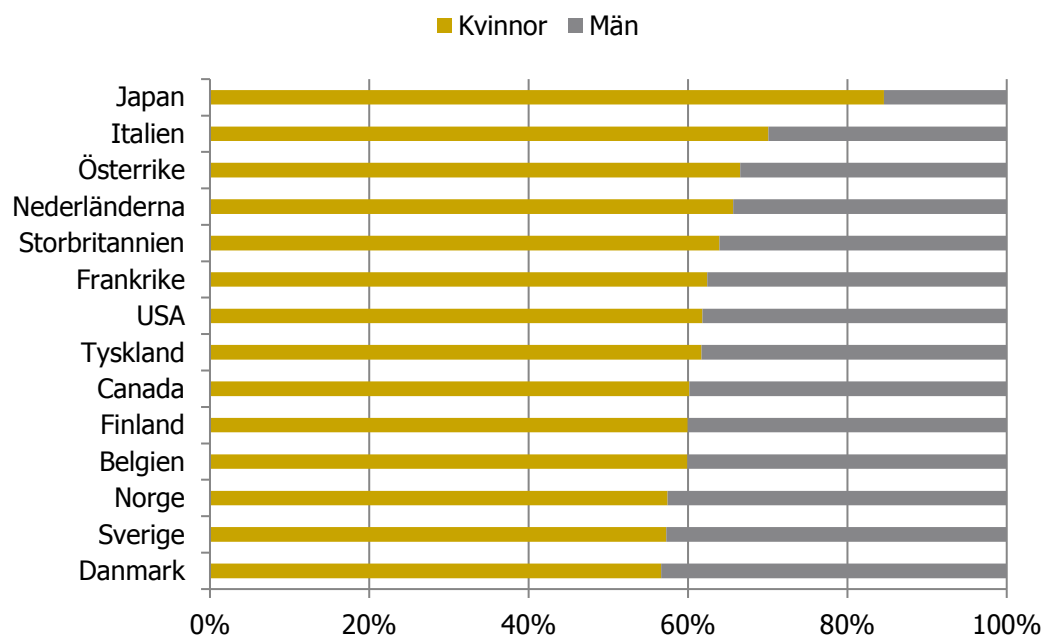
Figur 26 Könsfördelning, antal arbetsgivare, internationellt perspektiv, år 2016

Källa: OECD statistics, Share of employed who are employers, by sex; OECD statistics, LFS by sex and age.

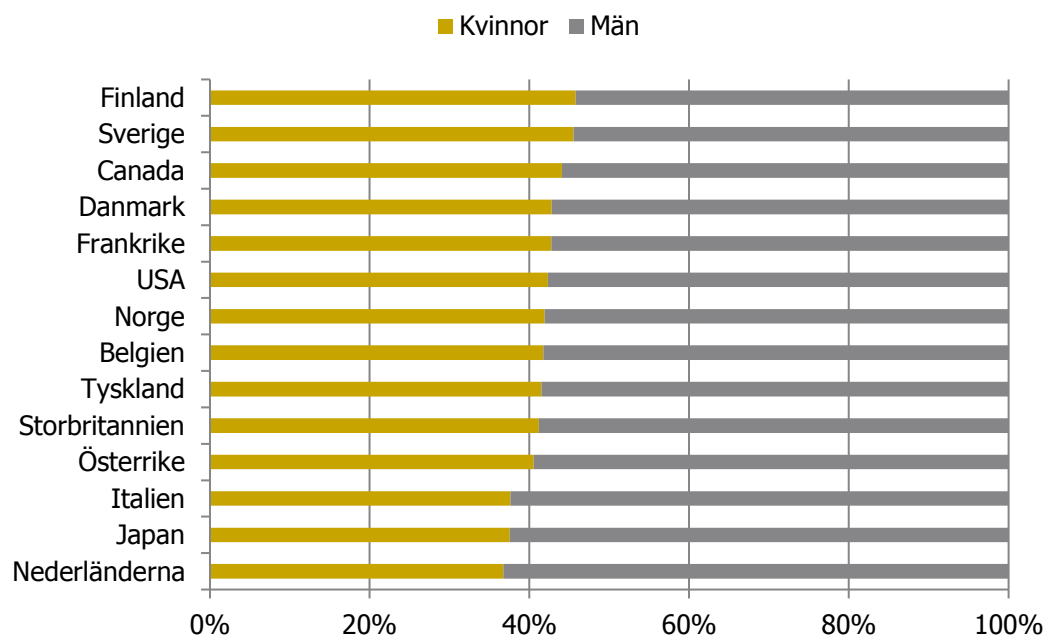
En jämförelse mellan tiden som kvinnor och män spenderat på obetalt och betalt arbete per dag år 2016 i olika OECD-länder visas i figur 27 och figur 28. Sverige var ett av de mest jämställda länderna avseende både obetalt och betalt arbete. Danmark hade en något mer jämställd könsfördelning inom obetalt arbete och Finland inom betalt arbete.

Figur 27 Procentandel obetalt arbete per dag, internationell jämförelse mellan män och kvinnor, år 2016

Källa: OECD statistics, *Employment: Time spent in paid and unpaid work, by sex.*

Figur 28 Procentandel betalt arbete per dag, internationell jämförelse mellan män och kvinnor, år 2016

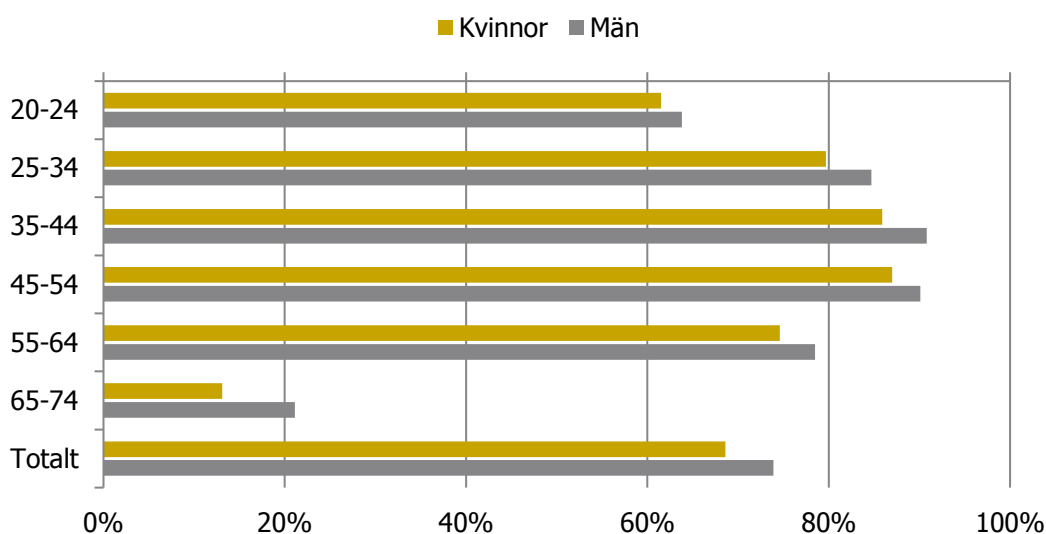
Källa: OECD statistics, *Employment: Time spent in paid and unpaid work, by sex.*

2.4 Bakgrundsinformation

2.4.1 Sysselsättning i Sverige

Kvinnors sysselsättningsgrad var år 2017 något lägre än mäns i alla åldrar, se figur 29, och branscherna där kvinnor och män arbetade skiljde sig markant mellan könen där exempelvis kvinnor utgjorde en majoritet av de sysselsatta inom vård och omsorg samt utbildning och män en majoritet inom byggverksamhet, se figur 30.

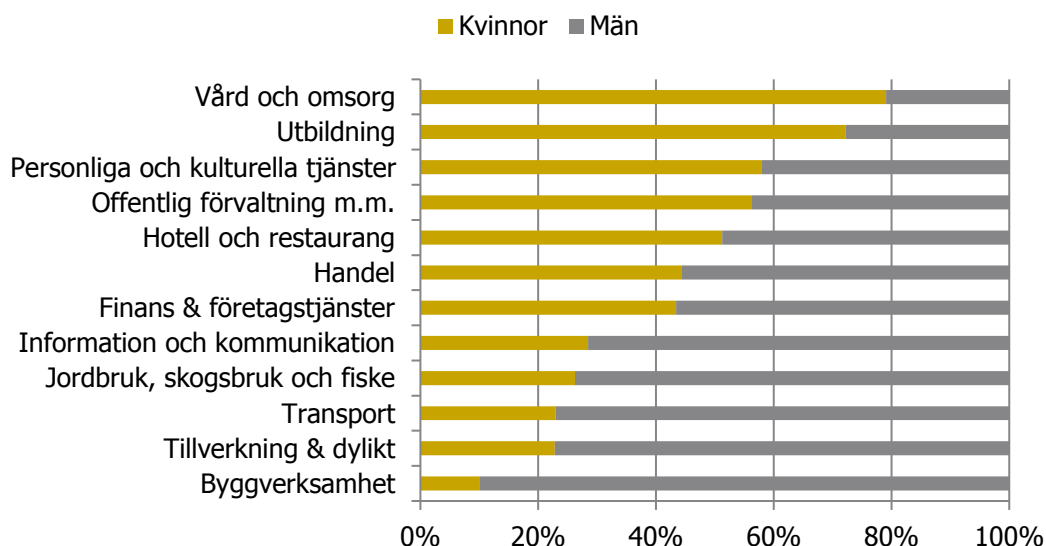
Figur 29 Sysselsättningsgrad efter ålder och kön, befolkningen 20–74 år, år 2017

Anmärkning: Inkluderar både heltids- och deltidsarbetande.

Källa: Arbetskraftsundersökningar (AKU), SCB

Figur 30 Könsfördelning av sysselsättning uppdelad efter bransch enligt SNI 2007 (grov), år 2017

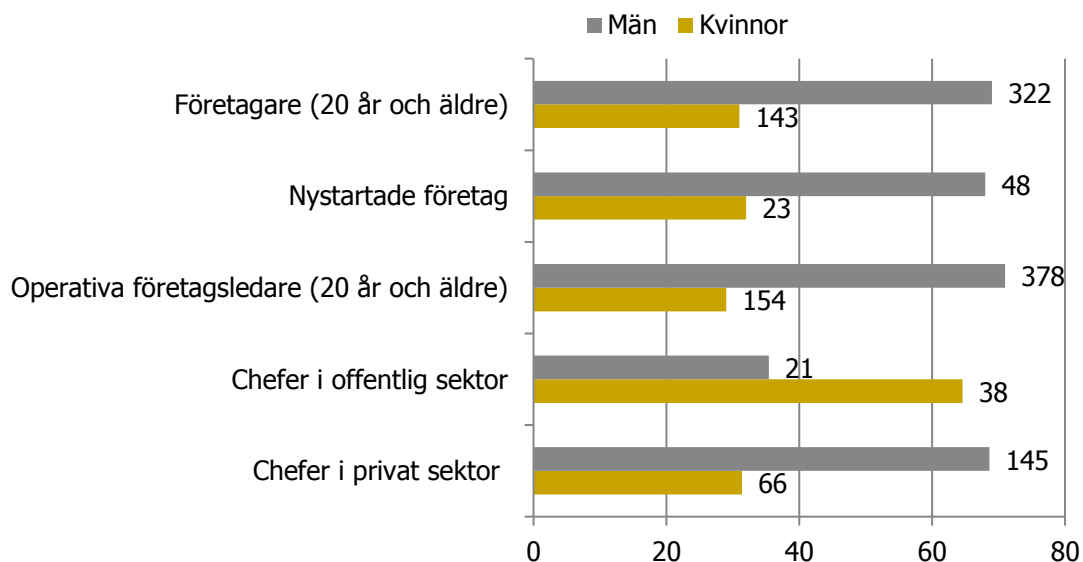

Anmärkning: Inkluderar både heltids- och deltidsarbetande.

Källa: Arbetskraftsundersökningar (AKU), SCB.

I jämförelse med sysselsättningsgraden var kvinnor mer underrepresenterade bland företagare, företagsledare och chefer (förutom inom offentlig sektor) år 2016, se figur 31.

Figur 31 Könsfördelning av företagare och företagsledare, år 2016 (siffran visar antal i tusental)

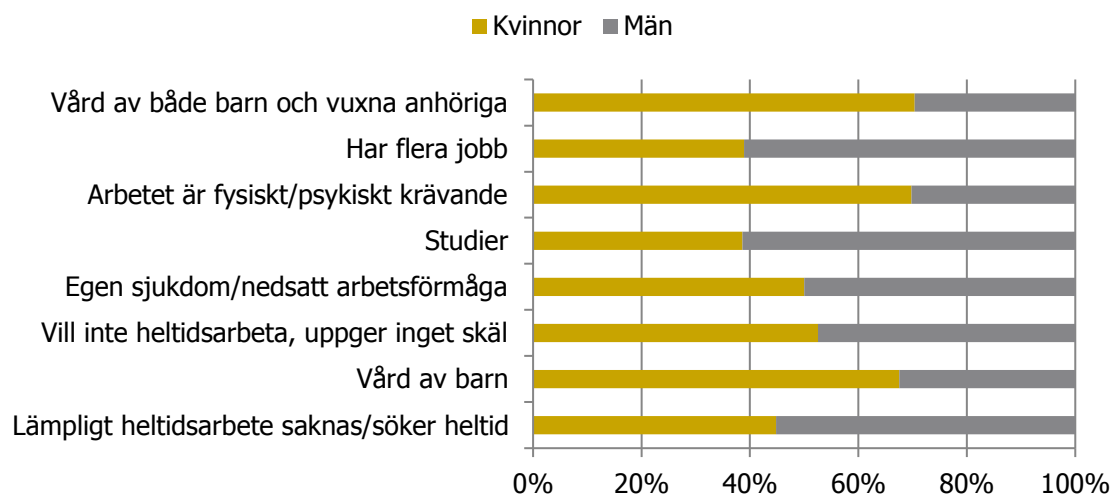

Källa: Nystartade företag, Tillväxtanalys; Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS); Entreprenörskapsdatabasen, SCB; Lönestrukturstatistik, Medlingsinstitutet.

2.4.2 Kvinnor deltidsarbetar för att vårda barn och anhöriga, män för att de har flera jobb eller studerar

Enligt SCB:s Arbetskraftsundersökning 2017 så skiljer sig orsaken till deltidsarbete en del mellan kvinnor och män där kvinnor i större grad deltidsarbetar för att vårda barn och/eller vuxna anhöriga, men män på grund av att de har flera jobb eller studerar, se figur 32.

Figur 32 Könsfördelning av orsak till deltidsarbete, år 2017

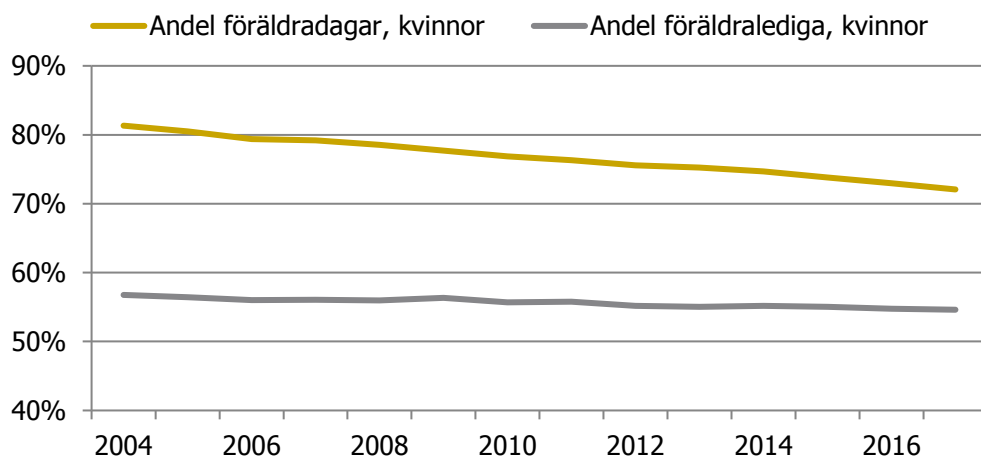
Anmärkning: Andelen visar en jämförelse mellan procentuella andelen av orsak till deltidsarbete varje kön valt.

Källa: Arbetskraftsundersökningar (AKU), SCB.

2.4.3 Kvinnor tar fortfarande stor andel av föräldraledigheten

Andelen kvinnor jämfört med män som tar ut föräldraledighet har sjunkit svagt över perioden 2004–17 samtidigt som andelen uttagna föräldradagar sjunkit kraftigt, vilket indikerar att män tar alltmer föräldraledighet, se figur 33. Dock tar kvinnor fortfarande ut över 70 procent av föräldraledigheten.

Figur 33 Andelen föräldralediga och uttagna föräldradagar för kvinnor jämfört med män över perioden 2004–17

Källa: Statistik om föräldrapenning, Försäkringskassan

3 Ett par definitioner och förklaringar

Det finns flera registerbaserade dataunderlag som visar utvecklingen av kvinnors företagande i Sverige. De utgår antingen från individen som *företagare* eller från objektet *företag*.

Skillnaden har betydelse för jämförbarheten mellan olika data. Generellt kan statistiken vidare ha genomgått definitions- och metodförändringar. Ett par exempel är ny branschindelning (SNI 2007) och övergång till helt registerbaserade data i statistiken över nya företag.

Företagaren som individ är undersökningsobjekt

- Företagare, bestående av egna företagare och anställd i eget AB, uppdelat efter kön redovisas i Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB.

I registret klassas individer antingen som anställda, egna företagare eller anställd i eget AB. Individen klassas som det ena eller det andra, anställd eller företagare, baserat på huvudsaklig inkomstkälla. Det medför att en individ inte klassas som företagare om denne till exempel kombinerar sitt företagande med en anställning och den största inkomsten kommer från anställningen.

- Operativ företagsledare redovisas i Entreprenörskapsdatabasen, SCB, vilken kopplas ihop med Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) för att få fram ledarens kön.

Statistiken om operativ företagsledare tas fram för företag med minst en individ, vars huvudsakliga inkomst kommer från företaget och som i övrigt uppfyller kriteriet för att vara förvärvsarbetande, enligt RAMS. Det innebär att företag som inte uppfyller detta kriterium inte ingår i populationen av företag för vilka statistiken om operativa företagsledare redovisas (mindre företag exkluderas). För att besluta om vem den operativa företagsledaren är används några olika datakällor, huvudsakligen information om personer i bolagsstyrelser. En individ förekommer en gång, oavsett om denne är operativ företagsledare på flera företag. Det medför att antalet operativa företagsledare kan vara samma eller färre som antalet företag.

Företaget är undersökningsobjektet

- Företag uppdelat efter den operativa företagsledarens kön, redovisas av SCB.

Samma som statistiken över operativa företagsledare redovisat på individ. Ett företag förekommer en gång, oavsett om den operativa företagsledaren driver flera företag. Det medför att antalet företag kan vara samma eller fler än antalet individer som är operativa företagsledare.

- Nystartade företag uppdelat på kön, redovisas av Tillväxtanalys.

Statistiken visar alla nystartade företag oavsett verksamhetens omfång. Det innebär att uppgifterna exempelvis inte kan jämföras med uppgifter om operativa företagsledare då de senare endast gäller företagare medan nystartade företag även kan innefatta företag som drivs av personer vilka klassificeras som anställda i RAMS. En liknande metod som används för att besluta om den operativa företagsledaren, används för att göra en uppdelning av nystartade företag med hänsyn till kön på den som startat företaget.

3.1.1 Uppdelning på branscher – SNI 2007 grov uppdelning

Följande tabell visar hur uppdelningen i branscher enligt SNI (2007) koder har gjorts i denna statistikrapport.

Tabell 4 Uppdelning av branscher enligt SNI (2007) koder

Bransch	SNI (2007) kod
Jordbruk, skogsbruk, fiske	01–03
Tillverkning och dylikt	05–39
Bygg	41–43
Handel	45–47
Transport och magasinering	49–53
Hotell och restaurang	55–56
Information och kommunikation	58–63
Finans, försäkring och fastighet	64–68
Företags- och konsulttjänster	69–82
Utbildning	85
Vård och omsorg	86–88
Personliga och kulturella tjänster	90–99

Referenser

- Andersson & Andersson, *Företagsledarna i Sverige – En algoritm för att peka ut företagens operativa ledare i näringslivet*. SCB.
- Försäkringskassan, *Statistik om föräldrapenning*.
- Medlingsinstitutet, *Lönestrukturstatistik*.
- OECD (2018a), *Is the Last Mile the Longest? Economic Gains from Gender Equality in Nordic Countries*.
- OECD (2018b), *Self-employed with employees (indicator)*, doi: 10.1787/b7bf59b6-en, (hämtad 2018-10-28).
- OECD (2018c), *Self-employed without employees (indicator)*, doi: 10.1787/5d5d0d63-en, (hämtad 2018-10-28).
- OECD statistics, *Employment: Time spent in paid and unpaid work, by sex*, <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=54757#>, (hämtad 2018-11-01).
- OECD statistics, *Entrepreneurship: Share of employed who are employers, by sex*, <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=54671>, (hämtad 2018-11-23).
- OECD statistics, *LFS by sex and age*, https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=LFS_D#, (hämtad 2018-11-23).
- OECD statistics, *Share of self-employed in manufacturing or construction, by sex*, <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=54752#>, (hämtad 2018-11-23).
- OECD statistics, *Share of self-employed in services, by sex*, <https://stats.oecd.org/index.aspx?queryid=54752#>, (hämtad 2018-11-23).
- SCB, *Arbetskraftsundersökningar (AKU)*.
- SCB, *Företagens ekonomi (FEK)*.
- SCB, *Entreprenörskapsdatabasen*.
- SCB, *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)*.
- SCB, *Yrkesregistret*.
- Skolverket, *Avgångna från gymnasieskolan efter program eller anknytning till program 2016/17*.
- Tillväxtanalys, *Nystartade företag*.
- Tillväxtverket, *Operativa företagsledare*.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Tillväxtanalys, utvärderar och analyserar svensk tillväxtpolitik. Vi ger regeringen och andra aktörer inom tillväxtpolitiken kvalificerade kunskapsunderlag och rekommendationer för att effektivisera och utveckla statens arbete för hållbar tillväxt och näringslivsutveckling.

I vårt arbete fokuserar vi särskilt på hur staten kan främja Sveriges innovationsförmåga, på investeringar som stärker innovationsförmågan och på landets förmåga till strukturomvandling. Dessa faktorer är avgörande för tillväxten i en öppen och kunskapsbaserad ekonomi som Sverige. Våra analyser och utvärderingar är framåtblickande och systemutvecklande. De är baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Sakkunniga medarbetare, unika databaser och utvecklade samarbeten på nationell och internationell nivå är viktiga tillgångar i vårt arbete. Genom en bred dialog blir vårt arbete relevant och förankras hos de som berörs.

Tillväxtanalys finns i Östersund (huvudkontor) och Stockholm.

Du kan läsa alla våra publikationer på www.tillvaxtanalys.se. Där kan du också läsa mer om pågående och planerade projekt samt prenumerera på våra nyheter. Vi finns även på LinkedIn och Twitter.

